

PIKNIK MŮŽE BÝT LETNÍ RODINNÁ DOVOLENÁ

rozhovor s tajemnicí lektorského sboru a odbornou pracovnící NIPOS-ARTAMA Simonou Bezouškovou

Při slavnostním zahájení jste zmínila změnu formátu přehlídky. Čím vším bude letošní ročník jiný?

Jednak jsme změnili termín přehlídky, ze dvou prodloužených víkendů v květnu na první týden v červenci. Změna formátu spočívá v tom, že jsme rozšířili počet hracích míst a také jsme vytvořili větší prostor pro vzdělávání v oboru činoherního a hudebního divadla. Letos jsme vypsalí tři semináře pro jednotlivce, jeden souborový a dětský. A v neposlední řadě dřív nebyval doprovodný program, jen jeden host, zatímco letos je nabídka doprovodného programu docela bohatá.

Znamená to, že vzrůstá počet amatérských souborů, nebo odkud přišla potřeba přehlídku rozšířit?

Hlavním důvodem je skutečnost, že existuje 18 krajských postupových přehlídek, ale původně bylo na Pikniku pouze 16 hracích míst. Proto byla potřeba počet hracích míst rozšířit. Navíc v době, kdy se Piknik konal v květnu, zároveň s ním probíhaly další postupové činoherní přehlídky na Popelku Rakovník a Krakonošův divadelní podzim, tudíž činohra konkurovala činohře...

Nicméně kvůli posunu termínu na prázdniny přehlídka přichází o skupinu diváků, kterou ve všedních květnových dnech tvořili žáci škol. Odrážela se tahle změna na návštěvnosti?

Nijak negativně se to neodrazilo. Vzhledem k tomu, že je to poprvé, kdy se přehlídka koná v prázdninovém termínu, kdy mají lidé své tradiční aktivity, i tak je ten zájem relativně velký. Navíc se snažíme, aby Piknik byl nejen divadelním festivalem, ale i letní, a klidně i rodinnou, dovolenou. Proto jsme zařadili i dětský seminář a doprovodný program pro děti.

Dvanáct inscenací nominovaných přímo z krajských přehlídek, deset přijatých do programu Divadelního Pikniku Volyně programovou radou, z nichž nakonec došlo na dva náhradníky. Celkem tedy 22 představení. Rozšíření kapacity jistě znamená i zvýšení finanční a organizační náročnosti.

Máme vyšší dotaci od Ministerstva kultury, dotaci navýšilo i město Volyně a hlavní sponzor Prima a.s. přispěl víc než v původním formátu. A vlastně i díky zvýšenému zájmu o semináře přijde do rozpočtu víc peněz.

A realizační tým?

Zvládáme to v původním týmu.

Co to znamená, kolik lidí se podílí na organizaci?

Z místních je to ředitelka přehlídky Maruška Banáková, dále ředitel Volyňské kultury Jirka Houzím, ekonomickou stránku má na starosti Maruška Lahodná z místního souboru, ubytování zajišťuje Tonda Mack a o přehlídku se stará, a velmi s ní pomáhá, pan starosta Václav Valhoda. Pak během přehlídky pomáhají členové místního souboru PIKI a VODVAS.

Celostátní přehlídka amatérských divadel se před sedmi lety přesunula z Děčína do Volyně. Kdy jste

Rozhovor pokračuje na straně 4

CHTĚLI JSME SPOJIT HUDBU S PŘÍBĚHEM

Rozhovor s dramaturgyní a představitelkou Barbory Marií Muškou Chmelíkovou

Jak se soubor dostane k Saturninovi? Je to tak, že jste věděli, že máte v souboru kamarády, kteří hrají jazz, a proto jste hledali vhodný divadelní text? Nebo jste naopak měli touhu inscenovat Saturnina a hledali jste muzikanty?

Jednou z dramaturgických linek našeho souboru byly večery s živou muzikou a už před Saturninem jsme udělali dvě inscenace. Vždy to byly různé scénky různých autorů namíchané s hudebním doprovodem. Tohle bylo poprvé, kdy jsme si řekli, že chceme udělat inscenaci vcelku, jeden příběh. A část muzikantů, kteří jsou tu dneska, už s námi spolupracovala a dostali jsme tip na plzeňskou kapelu The Dixie Hot Licks, která je poměrně populární nejen v Plzni, ale i v celých západních Čechách a v příhraničí. A tak jsme došli k Saturninovi, protože druh téhle muziky vybízí ke konkrétní době.

Vybrali jste dramaturgii či adaptaci Ondřeje Havelky. Zaujal vás právě tím, že spojil Jirotkův příběh s jazzem?

Ano, věděli jsme, že důležitá bude hudební součást, protože je to, jak jsem říkala, jedna z našich dramaturgických cest. Od začátku jsme chtěli,

aby hudební část měla svůj prostor, a od začátku jsme to koncipovali tak, že bude půl na půl hudba a text. Že kapela nebude jen doprovod, ale plnohodnotná součást inscenace. Když jsme pak přemýšleli, jak Saturnina drammatizovat, řekli jsme si, že sami drammatizaci neuděláme, a sehnali jsme si asi čtyři drammatizace, které jsou teď v Česku k dispozici. A rozhodli jsme se vycházet z drammatizace Ondřeje Havelky právě proto, že to je nejbližší naší koncepci, našemu záměru.

Jako režiséra uvádíte kolektiv souboru. Jak jste se dobrali třeba obsazení postav? Kdo měl konečné slovo?

Nějak to vyplynulo. Někdo byl jasný od začátku, některé postavy jsme řešili delší dobu. A víceméně to vyplynulo podle toho, kdo měl chuť něco dělat a do projektu se zapojit.

Nechyběl vám režisér? Neomezovalo vás, že neexistoval jeden člověk, který by ve vhodnou chvíli zasáhl a sledoval vznik inscenace z hlediště?

Chyběl. Byli bychom radši, kdyby to režíroval jeden člověk. Bohužel okolnosti nám nepřáli, takže jsme se to pokusili dát dohromady vlastními kolektivními silami.

Chybí v Plzni a okolí režiséři?

Řekla bych, že ano, že amatérských režisérů není tolik. My občas spolupracujeme s profesionálními režiséry nebo herci, kteří chtějí režírovat, ale nemůžeme je využít vždy.

Ve Volyni jste v krátké době se třetí inscenací. Na co se tedy můžeme těšit příští rok, co chystáte nebo máte na repertoáru?

V končící sezóně měly premiéru dvě inscenace. Jedna bajka z africké pouště Jsou to zvířata, kterou napsal maďarsko-rumunský autor Csaba Székely. Bajka je také s živým hudebním doprovodem, protože jsme se namlsali Saturninem. Druhou věcí jsme vstoupili na, pro nás, neznámou půdu, do divadla poezie. Zpracovali jsme verše Josefa Hrubého, který se mimochodem narodil v Černeticích u Volyně a zemřel loni v Plzni. A v představení Otlýl ach jsme se rozhodli přinést na jeviště některé jeho verše a znovu jsme se rozhodli pro živou kapelu. Metalovou, takže jde o netradiční spojení poezie a metalu.

Martin Rumler

PRVNÍ VYHRÁNÍ Z KAPSY VYHÁNÍ

Saturnin je jedním z nejznámějších a – přiznejme mu to – nakonec i nejvýraznějších humoristických románů české literatury. A je vcelku jedno, že není tak originální jako třeba Haškův Švejk nebo Poláčkovi Muži v offsidu nebo... Saturnin je mladší český příbuzný anglického Jeevese, hrdiny z povídek a románů P. G. Wodehouse. Zdeněk Jirotka napsal Saturnina v době druhé světové války (vydán 1942) a vtiskl mu půvabný jazykový styl i osobitě českou variaci na suchý anglický humor. Přidal vkusnou dávku nostalgie a říznul ji pečlivě odměřenou porcí sebeironie (umocněnou právě vyprávěním v ichformě). Adaptace románu do podoby dramatického textu si zcela přirozeně vyžádala potřebu vypravěče pojmenovat. Takových adaptací Saturnina existuje hezká řádka. Autorem jedné z dramatizací je i František Zborník, jemuž je věnováno poděkování v programu k inscenaci plzeňského souboru, přestože inscenována je dramatizace Ondřeje Havelky a Martina Vačkáře. Jiří Havelka byl ostatně hereckým interpretem vypravěče ve známé filmové adaptaci Saturnina v režii Jiřího Věřčáka. Ve filmu se vypravěč jmenoval Jiří Oulický. V hudební komedii, kterou podle Jirotkova románu napsali Martin Vačkář a Ondřej Havelka, se vypravěč jmenuje Leopold. Ale na jméně nezáleží. Mnohem důležitější jsou žánr, příběh a komediální dramatické situace.

Pokud jde o žánr, má soubor Divadla JakoHost z Plzně, kterému se dostalo té cti letošní ročník Divadelního Pikniku otevřít, trumfově eso v rukávu. Inscenace vznikla ve spolupráci poučeného činoherního souboru (Divadlo JakoHost ostatně není na Pikniku nováčkem – v posledních letech jsme mohli vidět jeho interpretaci současných tragikomedii Grönholmova metoda nebo Štovic, pečené brambory) s populární plzeňskou swingovou kapelou The Dixie Hot Licks. To je jistě velké vítězství. Nicméně být tetičkou Kateřinou, pravím, že první vyhrání z kapsy vyhánění. A že když dva dělají totéž, není to vždycky totéž. Dixieland je to skvělý, má šmrnc a styl, z kapely se do hlediště valí nezkrotná energie... Rytmus, který hudební komedii sluší. A melodie, které umocňují dobovou a mnohdy i situační atmosféru. Bohužel se to samé, co o složce hudební, nedá říct ani v nejmenším o složce činoherní. A má-li režijně herecké řešení dramatických situací, z nichž se inscenace skládá, své nedostatky, jsou-li pointy rozmazány, slovní přestřelky loudavé a má-li výstavba gagů narušenou statiku, vše je dokonalostí kapely na druhé straně jeviště ještě jaksi nemilosrdně umocněno, zvýrazněno. Král je nahý a nelze si to nepřiznat.

Zdá se, že inscenátoři po hříchu příliš spoléhají nejen na skvěle zvládnutou hudební složku, ale také na všeobecnou znalost a oblibu Jirotkova textu. Herci jménem svých postav nejednají, jednotlivé repliky jen konstatují bez dostatečného ukotvení v dramatické situaci. A tak jsou postupně promarněny skoro všechny komediálně atraktivní momenty románu. Obě situace s Miloušovým knírem se odehrají v mžiku oka, postavy k nim nejsou situačně dovedeny a už vůbec je nedohrají. Prostě se to stane a frnk, jedeme dál. Zcela nevystavěný je gag s Miloušovou nabídkou červů pro dědečka, přicházející vtipně po třech nabídkách pochutin od tety Kateřiny. Herci se tu chovají jako poštáci doručující na jeviště repliky, a ne jako jednající herci připravující pro diváky gag. Často by přitom stačilo málo – nevynechávat fázi zpracování (než jako postava na jevišti něco řeknu, musím se rozhodnout, že to chci říct, a vědět, proč to říkám) a funkčně reagovat na to, co sdělují postavy ostatní. Pak by se nemohlo stát, že když je tetě Kateřině řečeno, že „ne všichni byli pozváni“, vyšumí tato replika, aniž by zanechala jakýkoliv vliv na situaci, ve které se k sobě postavy ocitají. Díky velmi nejasnému výkladu dramatických situací se stávají nezduvodněnými vztahové linky příběhu a díky nejasnosti vztahů mezi postavami (jak a ve kterých klíčových okamžicích se tyto vztahy proměňují, vyvíjejí?) se stává nesrozumitelným

Bylo to výborné. Nejvíc mě zaujala hudba. A vůbec je ten kus klasika.

Marie, Zálezly

Nebylo to špatné, bylo tam pár chybiček, ale hudba úžasná a celkový dojem výborný.

Láďa, Tanvald

Moc se mi to líbilo.

Dorota

Mně se představení moc líbilo. Tohle mi chybělo. Ideální začátek přehlídky. Ze začátku jsem se trochu bála hudby, ale dost to sedlo.

Markéta, Rakovník

Z představení jsem nadšená. Krásný. Nejvíc mě zaujalo házení koblih na začátku, ale bylo to skvělé od začátku až do konce. Skvělí vtipní herci, skvělá muzika.

Šárka, Zdikov

příběh samotný. A ano, jde o adaptaci románu humoristického. Nemusí jít nutně o příběh, jde přeci o zábavu, o fóry. Jenže těch jevištních vtipů, které skvěle zafungují (za všechny mohu jmenovat Saturninovo otírání předního skla Barbořina automobilu), je podstatně méně nežli těch, kterým chybí zázemí v dobře charakterizovaných figurách. Například doktor Vlach (R. K. Kunesch) těžko prodá své cynické komentáře ve chvíli, kdy se vedle nich dopouští měrou vrchovatou plevelné citové angažovanosti. A teta Kateřina Dáša Marovičové přestává být postupně zdrojem napětí v jinak harmonickém společenství, protože její herecké tempo je značně pomalé a její rytmus vede k únavnému stereotypu. To vše může být způsobeno absencí osobnosti režiséra. Pod režii je podepsán kolektiv divadla. Kateřina by špitla, že mnoho psů, zajícova smrt. Nejde totiž o nějakou komorní autorskou inscenaci. Jde o náročný divadelní tvar, jakým je hudební komedie se všemi svými žánrovými pravidly a nároky. A takovou komedii je prostě dobré režírovat „zvenčí“.

Luděk Horký

do tohoto rozjetého vlaku přistoupila vy osobně?

Na organizaci se podílím už patnáctým rokem a součástí volyňského realizačního týmu jsem, stejně jako většina ostatních ze stávajícího týmu, od začátku. Tedy posedmé.

Očekáváte nečekané, nebo vám vždy všechno vychází?

Letos nás zaskočil velký zájem o zájezd na otáčivé hlediště v Týně nad Vltavou. Původně jsme počítali se zájezdem minibusem, ale pak jsme museli přidávat dopravní prostředky. První z nich nabídnul pan starosta – městský tranzit. A přidávají se další dobrovolníci.

Adéla Červenková

KRÁTCE

- Hrajte s námi Pique-nique Quiz: ve všech představeních se opakuje jedno sousloví. Kdo je odhalí, nechť odevzdá svůj tip do krabice u šatny. Vylosovaný vítěz bude odměněn piknikovým košem z prodejny Proutěný Šemík v Českých Budějovicích.
- rozpis, kdo kterým dopravním prostředkem pojedete na představení Bouře v Týně nad Vltavou, najdete v neděli na nástěnce

FOTOTELEGRAFICKY ZE ZAHÁJENÍ

Zpravodaj XXVII. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyň 2018.
Redakce: Adéla Červenková, Martin Rumler, Jonáš Konývka, David Slížek. Vydává Volyňská kultura. Náklad 100 výtisků.

MINISTERSTVO
KULTURY

Jihočeský kraj

PROGRAM

Sobota, 30. června 2018

Stan, 10.00 – 15.00 (doprovodný program)

Hudební dílna pro děti včetně výroby vlastního nástroje

Na Nové, 14.00 – 15.00

SDO Alois Jirásek Úpice / režie: V Hettflejš
B. Smetana, K. Sabina, M. Klíma:
Prodaná nevěsta

Kino, 16.00 – 17.30, 70 Kč

SUMUS Praha / režie: Věra Mašková
Vasilij Makarovič Šukšin: Červená kalina

Na Nové, 20.30 – 22.50

Divadlo Exil Pardubice / režie: L. Špiner
Anna Saavedra: Kuřačky a spásitelky

Na Nové, 23.15 – 01.15

Diskuse (Prodaná nevěsta, Červená kalina, Kuřačky a spásitelky)

Neděle, 1. července 2018

Stan, 10.00 (doprovodný program)
Kouzelnická show (nejen pro děti)

Na Nové, 14.00 – 16.10

DS Vojan Libice nad Cidlinou / režie: J. Vondruška
Jaroslav Vondruška: Nevěsta k pohledání

Kino, 16.45 – 17.45

Divadelní soubor v Procesu Praha / režie:
Anežka Navrátilová, Petr Pochop
DS v Procesu Praha: Město má duše

Na Nové, 18.45 – 20.15

Divadlo Dostavník Přerov / režie: Zdeněk Hilbert
Zdeněk Hilbert: Inferno aneb Konec legrace

Otáčivé hlediště Týn nad Vltavou, 20.30 – 00.45 (doprovodný program)

JAMU Brno a DS Vltavan Týn nad Vltavou
/ režie: Alexandra Bolfová
William Shakespeare: Bouře

Na Nové, 22.30 – 00.30

Diskuse (Nevěsta k pohledání, Město má duše, Inferno aneb Konec legrace)

